

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Narečnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedijca, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani veljajo:
 Za celo leto . . . 15 gl. — kr
 Za pol leta . . . 8 " — "
 Za četrt leta . . . 4 " — "
 Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji veljajo:
 Za celo leto . . . 13 gl. — kr
 Za pol leta . . . 6 " 50 "
 Za četrt leta . . . 3 " 30 "
 Za en mesec . . . 1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 1 gl. več na leto.

Posamezne šte. veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvzemši nodelje in praznike, ob 1/26 popold.

Sinoda v Mariboru.

Lična knjižica je dopisniku včeraj dospela od starega mu znanca in prijatelja v Mariboru. Naslov ji je sledeči: „Kratko poročilo o prvi lavantinski diecezni sinodi, obhajani v Mariboru dne 27.—30. avgusta leta 1883. Sestavil dr. Mihael Napotnik.“ To bi menda bila najnovejša knjižica slovenska.

Imenovani književni proizvod je razvrsten v desetero odstavkov. Predmet je za duhovnika kakor za lajka jednako zanimiv.

1. Veleučeni gospod profesor v uvodu priobčuje „želje po diecezni sinodi“ v lavantski episkopovini ter pravi, da „je bila že davno sprožena misel, naj se o primernem času skliče takozvana diecezna sinoda, ki je davnoslavna in blagoslovna naprava sv. katoliške cerkve, v kateri so jednaki cerkveni zbori bili prav pogosto in vselej z najboljšim vspehom za razcvet krščanskega življenja obhajani.“ Posebno se je ta zadeva pri nas leta 1862 razpravljala po tako imenovanih „dušnopastirskih zborovanjih“.

2. „Napoved diecezne sinode“. Dotična prošnja, ki so jo Nj. ekscelenca naš knezoepiskop predložili v Rimu, bila je povoljno rešena, slavno vladajoči glavar sv. cerkve, Leon XIII, jo je radostno dovolil. To je bilo duhovnikom razglašeno 25. oktobra 1882, a pozneje bil je za obhajanje zbora določen čas koncem avgusta letošnjega leta.

3. „Priprave za obhajanje diecezne sinode“ so na skrbi imele za to posebej določene osebnosti, kakor zahtevajo cerkvena določila.

4. „Prva generalna kongregacija“ je odprla sinodo v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru; vršile so se volitve v razne odbore.

5. „Prva javna seja“ bila je na praznik slavnega cerkvenjaka, sv. Avguščina, zjutraj.

6. „Druga generalna kongregacija“ obhajala se je istega dne popoldne. Med razpravami stala je tudi točka: „Kako se je duhovniku ravnati v političnih zadevah?“ Gospod pisatelj dostavlja, da „vrla razprava podaja obilo modrih vodil in koristnih naukov gledé obnašanja v politiki, kakor se to nahaja po raznih okrožnicah papeža Leona XIII.“ Izmed vrste predlogov je tudi eden, ki veli, „naj se poprosijo sv. Oče, da god ss. Cirila in Metodija povzdignejo v praznik prvega reda, kakor se pri nas že obhaja god ss. Mohora in Fortunata“. Zanimivi so še sledeči predlogi: „naj se matice spisujejo v slovenskem jeziku“ — „naj se staroslovenščina kakor obligaten predmet uči v bogoslovišči“ — „naj bode slovenščina naučni jezik za one bogoslovne discipline, ki se doslje v nemščini predavajo“.

7. „Druga javna seja“. Med ostalim bil je razgovor „o cerkvenem petji in cerkveni glasbi“ pak „o pogojih in zadržkih, ki bi se naj stavljali takim beneficijatom, kateri hočejo prerano stopiti v stalni pokoj, potem o takozvanih penzjonistih in deficijentih“. O vseh predmetih, beremo v knjižici, se je dovolila popolnoma prosta diskusija, pri kateri se je v popravo nasvetovalo marsikaj, kar se če pred tiskom sinodalnih določil koristno porabiti.

8. „Tretja in zadnja generalna kongregacija“. Sedaj so tudi dotični referenti „gledé matičnih knjig in učenja staroslovenskega jezika“ sklicevali se na stare in že znane določbe o tej zadevi. Med drugim so premil. knezovladika „še namignili, da se bode najbrže že v kratkem sklical provincijalni koncil, ki hoče obravnavati tudi o jeziku, v katerem se naj uče bogoslovne znanosti“. Iz tega dneva omenimo še samo predmet „o klerikalni obleki pa noši“.

9. „Poslednja javna seja“ se je obhajala

30. avgusta. Iz tega poročila posnamemo da se je sledeča sinoda napovedala takoj za prihodnje leto, če je ne bodo zabranile kakšne nepremagljive zapreke.

10. Za „sklep“ gospod pisatelj v kratkih potezah „vsega priznanja vredne pastirske konference“ primerja z „diecezni sinodami“, za katerimi prihaja neprecenljivi blagoslov.

„Kratko“ samo 24 strani obsegajoče „poročilo“ je prva knjižica, ki jo je sestavilo spretno in v perijodični literaturi slovenski že znano pero. Ta skromni na lastne stroške izdani „prvenec“ mladega in duhovitega pisatelja je, kakor se smemo zanašati, mladika za košato in rodovitno drevo, ki bo ga gojil na polji Cerkve in slovenstva.

Dunajska deputacija pri grofu Taaffe-ju.

Tudi naše živinorejce bi morda ta stvar zanimala, zato jo hočemo priobčiti. — 13. t. m. je bila pri ministerskem predsedniku grofu Taaffe-ju deputacija dunajskega občinskega zbora: župan Eduard Uhl, svetovalec Löblich in Kökeis in magistratni svetovalec Vencel. Prosili so tam, naj bi meja proti Rumuniji odprta bila od 1. julija do 1. oktobra za pitano živino, ki se ima poslati naravnost na Dunaj v mesnice. Župan je izročil sklep občine v tem smislu in je prosil vladine podpore, ker je vladi istotako, kakor dunajski občini v išlu, da bode Dunaj preskrbljen s klavno živino. Župan je nadalje prosil, naj se prepové, živino izvažati na zahod.

Grof Taaffe je rekel, da je pripravljen občino podpirati, vendar je priporočal občinskemu svetu, naj ne skrbi le samo za to, da pride veliko živine na trg, in se tukaj ne ozira le samo na en kraj. Mogoče je, da je kuga

Listek.

Popotne črtice iz domačije.

(Dalje.)

Zopet smo Preddvorom. Nemci so to vas krstili „Höflein“, zakaj — kdo ve? Ljudje pa so rekli „dvorski“ gospod (župnik), dvorski župan itd., nikjer nisem slišal „preddvorski“. Zavoljo dveh grajščakov, ki sta znana nemškutarja, eden še posebno, bi vas pač ne zaslužila imena „Höflein“, kar bi se po naše reklo „dvorišček“.

Ko sem si nekoliko razpodil tužne misli o žganjepivstvu in ljudeh, ki po njem ginejo, stal sem že v sredi vasi. Res, čedno, prav čedno, akoravno hiš ni posebno veliko. Ljudje so bili praznično oblečeni, možki še nekaj v stari kranjski noši, ženstvo pa že manj; videti je povsod, da ljudje segajo po tujem, slabem blagu, domá ga pa ne izdelujejo več. Je že

preblizo mesta, če prav je to le pohlevni Kranj. — Po preprijaznem povabilu prejšnjega dne vkrenem v farovž in — pa kaj bi nadrobneje popisoval, kako mi je bilo zopet kratkočasno, domače in ljubo! Pozneje prišlo je nekaj srenjskih možakov, ki so se mojim pripovedkam smijali; Gorenjec je nagnjen bolj na resnobno stran in če se mu ustnice odpro na smeh, no, tem bolje. Kar se je med drugim govorilo, je bila pritožba zavoljo tega, ker ni duhovnega pomočnika tam, fara pa preej obširna. Ljudje so rekli, da bi kaj radi zopet imeli „dva gospoda“.

Cerkev je prav lepa in ne po kmetiški „ocirana“. Ker se prav drži grajščine, se mi je zdelo, kakor da je nekaj morala biti grajščinska kapela; to kaže tudi zvonik, čegar spodnji del je prav podoben stolpu. Ali ker jaz ne preiskujem starosti stavb, sem bil zadovoljen s pojasnilom, da je „starega izvira“ ali po našem „starejše dobe“.

Proti večeru je bilo že, ko smo se razšli. V družbi čas naglo teče ali hiti. Namenjen sem bil proti Trsteniku, od koder ima naš Bleiweis svoj plemeniti priimek, a nebo ni kazalo prijaznega lica, zato sem se skesal in z gospodom župnikom podal se proti pošti, ktera naj me „postavi“ v Kranj, od koder lahko po železnici drknem v Ljubljano, če mi vreme drugi dan ne bo milo. Potoma zapazil sem, da je tu veliko sadnega drevja povsod, ali — kakor skoro po vseh gorenjskih vaséh — zanemarjeno je tako, da dajé gospodarjem sadje prav po sili. In to sadje je lepo, dobro, to sem videl; zemlja je tudi ugodna, potem zatišje, visoke gore branijo mrzlim vetrom; dajte, povzdignite se, saj sadjereja dandanes dajé lep dobiček, ker kranjsko sadje gre daleč po svetu, železnica pa tudi ni daleč od tod! — Če imam še kaj opomniti, je to tudi živina, ki se mi je tu prezanikrna zdela. Pač se izgovarjajo ljudje, da bolje, toraj težje živine tu ne morejo gle-

na Rumunskem in potem vsahne poslednji vir, od koder misli občinski svet dobivati potrebne živine. Treba je kaj več vkreniti v ta namen. Minister je nadalje vprašal, kako to, da cena mesu ne pade, dasiravno je živina ceneje in se je več prižene na somenj. Deputacija je odgovorila ministru, da se pri ceni mesa ne gleda le, koliko ga je, marveč kakšno da je; boljšega mesa ni dosti, ako temu cena raste, mora tudi slabše meso drago biti. (Čuden razlog to!)

Grof Taaffe je rekel, želiti je, da bi mnogo cenejega mesa prišlo na Dunaj, ker tukaj gre gledati posebno na ubožno prebivalstvo. Župan je rekel, slabjšega mesa ne primanjkuje in za dovaževanje tega je preskrbljeno. Konečno je rekel minister, vlada bode dobro prevdarila, kako gre ukreniti, da se Dunaj preskrbi, in se bode ozirala na želje občinskega sveta. Naj pa tudi občinski svet to stvar prevdara, posebno naj pa dela na to, kako doseči, da bi meso srednje vrste ne poskočilo preko določene meje v kupu. (Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, kaj smo o ti stvari govorili.)

Dunajski trg za klavno živino ima v oblasti neko število kupcev, ki samovoljno določujejo ceno klavni živini in mesu. Živinorejci na Českem, Gorenje-Avstrijskem klavno živino raje prodajo na zahod v nemške dežele, kjer se jim bolje spleča, kakor na Dunaji.

„Sedaj pa je vse drugo vzrok dragini na Dunaji, le sami ti samoprodajalci ne.“ Župan je rekel, slabjšega mesa je dosti na Dunaji, le boljšega ne, vendar vsakdo ve, da je živina, ki se ima po željah dunajskega občinskega sveta uvaževati iz Rumunije, poleti na paši, tedaj ne more dati boljših kosov mesa, ki se najdražje plačuje, najboljšo meso daje le živina, ki se poleti in pozimi krmi po hlevih, kakoršne imajo le pivovarne in veliki posestniki, ako hočejo Dunajčanje, ret. dunajski občinski svet, tako meso jesti, naj naroče tem prekupovalcem, da naj tako živino tako plačujejo, da ne bodo živinorejci prisiljeni, pitane živino prodajati v inozemstvo. Oderuštvo je bilo že dostikrat vzrok draginji, odgovor, ki ga je minister deputaciji dal, naj pa Dunajčanje dobro prevdario; avstrijskim živinorejcem je pa močno vstreženo s tem, da je meja proti Rumuniji zaprta, naj pravim, ne le živinorejcem, marveč vsemu prebivalstvu. Edino blago, ki kmetu kaj vrže, je živina, no, sedaj naj bode pa še ta poceni

štati, ker se pase tudi po gorah; ali nekaj boljše bi pa vendar lahko imeli. Videl sem namreč kravice, kakoršne se nahajajo po Hrvaškem in jim pravijo tam „buše“.

Vidi se, da manjka tu še poduka, ker tega jaz ne verjamem, da bi ljudje bili zaprti vsakemu napeljevanju na bolje. Za grajščake pa tudi ni posebna čast, če ne dajo dobrega izgleda kmetom s svojim gospodarstvom.

Pa dosti tega. Z gospodom župnikom prišla sva v Tupaliče, to je namreč koj unkraj reke, jaz sem si priskrbel prostor na poštnem vozu, potem sva še eno rekla, da je voz pridrdral, in poslovivši se od preprijaznega gospoda sedel sem na voz ter v temni noči daljno skrb za moje telo prepustil postilijonu, ki je vdaril po konji in — hajd proti Kranju!

Ponoči ni nič, na poti sem videl po vseh le tu in tam razsvitljena okna in če bi ne bilo tako mraz, bi bil morda še zadremal. Pa mraz je bilo, res mraz, z gorenjskih planin je pihalo, kakor da bi kdo led tajal. Voz

kako bode kmet shajal? Ako pa kmet nima kaj prodati, tudi drugi stanovi trpé pri tem.

Poslušajmo, kaj pišejo dunajski listi o tem vprašanji. „Deutsche Zeit.“ je v ti zadevi pisala uže 5. oktobra tako-le: Dobro gre prevdariti, da zaprtija ni ukazana iz sovraštva do Rumunije, niti tudi zaradi tega ne, da bi se domačim živinorejcem vstreglo, marveč potrebna je bila, da se ne zatrosi kuga. Ta ni pobrala mnogo goveje živine, marveč je tudi živinsko kupčijo na zahod skoraj do dobrega zatrla.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. novembra.

Avstrijske dežele.

Obe *delegaciji* ste imeli večeraj 14. t. m. sklepne seje. Skupni budget za leto 1884 je bil sprejet v tretjem branji. V ogerski delegaciji je bilo tudi naznanjeno Najviše potrdilo imenovanih sklepov. Oboje delegacij je bilo zaključeno, kakor običajno, z navdušenimi slavo-klici na presvitlega cesarja.

Ni bilo drugače mogoče; Lutra so vendar-le slavili *dunajski vseučiliščniki*. Osnova je to slavnost protestantovski bogoslovce Antonius, in bilo je zbirališče v Sofijni dvorani. Posebno slavno ni izpala, ako pomislimo, da so nekteri vseučiliščniki sikali, ko se je izgovorilo ime našega cesarja. Sklep slavnosti pa je bil, da so se iz dvorane, kjer so začeli popivati, drug drugega ven nosili. Vzrok je bil ta-le: Vitez Schönerer vže dlé časa ni prijatelj Weitlofu, Pernersdorfer-ju in drugim „nemskim“ možem, ki judom ministrirajo. Na Lutrovo slavnost je prišlo mnogo izraelskih mladenčev, ki so se s privrženci Schönerer-jevimi pisano gledali. Dokler je bil komers, je bilo mirno, a komaj mine, vsede se dvoje društev, privrženci Schönerer-jevi, k posebni mizi in so zaklicali: „Hoch Schönerer“. Judovski mladenič je odgovoril: „Pereat Schönerer“. A komaj je to izustil, zgrabile so ga že trde pesti in vleklo do duri... S tem je bila Lutrova slavnost toliko bolj proslavljena. Prosit!

Obiskovalnice (legitimacijske karte) bodo dobili juristi na dunajskem vseučilišču še ta teden, ostale tri fakultete jih dobodo drugi teden, vsaka fakulteta ima svojo posebno barvo. Veljajo te karte za celo leto, a tudi za počitnice. Rektor bode dijake o tem opozoril in jim naročil, naj pridejo po liste, in ob enem določil, kako se imajo rabiti. Izdalo se bode do 5000 takih obiskovalnic. Ali bodo tudi po drugih učiliščih vpeljali obiskovalnice, bode zaviselo v tem, kako se bode to na Dunaji potrdilo.

Baron Filipovič, hrvaški ban.

„Tribüne“ ima iz Zagreba dopis, ki se z

je pridrdal v Kranj brez vsega ropota, na poti ni bilo prav nič, kakor da bi se peljal po železnici. V Kranji sem „dol stopil“ ter podal se v gostilnico pri Žumru, kjer sem našel družbo, v kateri smo še marsikaj rekli, potlej pa podal se k počitku.

Drugi dan, — kak je bil! Kdor nisi videl še gorenjskega solnea in jasnih planin, kako bi ti to dopovedal! „O, ne greš še domu, to — to je kaj, zdaj bodo pljuča še le vedela, kaj se na Gorenjskem dobi. O, ne boš, domu pa še ne!“

Tržen dan je, polno ljudstva, toraj ravno to, česar ne maram, ker kaj tacega je v Ljubljani vsak dan preveč. Ljubo mi je pa, da najdem tu nekaj gospodov, znancev in prijateljev, s kterimi pa je bil pogovor le kratek, ker mene je gnalo vse le v gorenjsko stran. Tje sem po kosilu — okusnem in ne dragem — odrinil z vlakom, kupivši si karto do Lesece.

(Dalje prih.)

onim, kar smo že dozdej o Filipoviču omenili, tako vjema, da si ne moremo kaj, da bi ga ne podali našim bralcem v prijazen pregled: „Ban trojedine kraljevine, tako piše dotični Hrvat, mora pred vsem pravi in odkritosrčni sin hrvaškega naroda in vseskozi domoljub biti; dalje mu je treba, da nosi očetnjavo in narod svoj v srcu, da oba vroče ljubi ter ima trdno in določno voljo, ali zmagati ali odstopiti.“

Za vsako drugo deželo lahko vam je najti cesarskega namestnika, ki bo opravljal dobro svojo službo; v trojedini kraljevini ga po Jelačičevi smrti v pravem pomenu besede nismo imeli nobenega.

O vroči ljubezni, v kateri hrvaški narod za svojo domovino in cesarsko rodovino živi, ne bom govoril; vendar pa lahko zatrdim, da ban, ki svoj narod pozná in ga odkritosrčno ljubi, ter ga razumno na pravo pot napelje, njegove napake in prestopke milostljivo sodi in odpušča, kolikor se dá, od tega naroda poslednji groš in poslednjo kapljico krvi dobiti zamore.

Kar se tiče imenovanja barona Filipoviča za hrvaškega bana, vas lahko zagotovim, da bi se po celi deželi navdušeno sprejelo in da bi bila to jako velika sreča tako za celo monarhijo, kakor za trojedino kraljevino.

Baronu Filipoviču je cela Hrvaška iz sreče vdana. Žalibog, da on sedaj pred vsem miru in pokoja potrebuje! Ako sprejme težavni in vendar hvaležni posel bana, si smelo misliti zamoremo, da ga je sprejel le na odločno željo Nj. Veličanstva in na nujno prošnjo svojega naroda, ki ga, če prav je vojak, vendar nad vse ljubi.

Baron Filipovič nikakor ni mož, ki po slavi hrepeni, ki po lavoriki in zakladih gleda; če se bode podal v politični boj ter si dal naložiti toliko breme, bode to storil le iz tega vzroka, ker svoj narod neizmerno ljubi, ter je pripravljen se mu žrtvovati.

Prijazno solnce zasijalo bode po Filipovičevem imenovanji po celi trojedini kraljevini ter obsevalo zvesto in pošteno sree za hrvaško deželo, kakor ne kmalo poprej. Naj mu v to Bog pomoz!

Vnanje države.

„Polit. Corr.“ javlja: *Bolgarski minister* vnanjih poslov g. Balabanov se je povrnil 14. t. m. v Sofijo nazaj. 12. t. m. je bil pri državnem ministru Kallay-u, a njega je obiskal sekejski načelnik pl. Szögyeni, s kterim se je dlé časa razgovarjal.

Na Srbskem je mir, toda kakšen, kaže nam previdnost kraljeve vlade, da je po vseh ob jugoiztočni meji ležečih okrajih obsedni stan oklicala. Vstašov je bilo 2000; 1800 se jih je kraljevi vojski na milost in nemilost podalo. Hujskači in kolovodje bili so ondašnji učitelji, popje in radikalni poslanci, ki so se tudi većinoma podali. Kmete so z grozovitostjo silili za orožje prijeti. V nekem selu, kjer so se odločno branili vstaje se vdeležiti, dal je radikalec Milenko dva kmeta na mestu vstreliti. „Tribüne“ pravi, da je dogodba po vsem resnična. Tako kanibalstvo je ljudi preplašilo in so prisiljeni za orožje prijeli, ktere ga so pa odmah od sebe pometali, kakor hitro so se kraljevi vojaki prikazali. Največ in najbolj trdovratnih vstašev zbralo se je na krajini ob Bolgarski, od kodar menijo svoj pogubljeni posel nadaljevati. Vlada jim je nasproti poslala podpolkovnika Jurkoviča, o kterem se govori, da ima „kosmata ušesa“. Jurkovič je bil svoje dni pruski častnik in v Srbiji od leta 1876 služi, ter je na dobrem glasu.

Minister pomorstva na *Laškem* je postal admiral del Santo, ki bode nemudoma prevzel ministerstvo. Sedanji pomorski minister Acton prevzame poveljništvo stalnega brodovja, namesto del Santo.

Lahi bodo zidali trdnjavo, ki bo imela 300 topov. Stala bo med Capuo in Caserto, ter imela namen obrambe Rima in Napolja. Stavba se bo kmalo pričela.

Nihilizem na Ruskem se je zopet izza svojega skrivališča na dan prikazal. Ta obžalovanja in prokletstva vredna bolezen ru-

ske države, zajeda se je tako globoko v ruskem narodu, da je ne bode kmalo ali pa morda nikdar več mogoče iztrebiti, vsaj tako dolgo pa gotovo ne, dokler se ustava popolnoma ne preosnuje in dokler se ljudstvene pijavke ne odpravijo. Nihilizem zajedel se je v vse kroge ruskega javnega življenja od pouličnega delavca do visokega dostojanstvenika v državni službi. Velikega pomena je pa resnica, da tudi vojaštvu ni prizanesel. Nekako pred 14 dnevi zasačili so okoli 40 častnikov samih zagriženih nihilistov, ki bodo sedaj za svoje vzore v sibirskih rudnikih pokoro delali. Še več nihilizma kakor v stalni vojski na suhem, je pa med rusko mornarico zatrosenega, le da so ruski pomorski častniki vsled svoje više omike in razumnosti bolj previdni in ne zaidejo v nastavljen jim limance, kakor se je to štiridesetim nižjim častnikom zgodilo, o katerih se poroča, da imajo malo izobraženosti. Nihilizem počivajoč čaka ugodnega trenutka in svojega gesla, da bode zopet z vso svojo strahovitostjo med prestrašeni in zbegani svet planil moreč in požigajoč vse brez usmiljenja, kar mu bo nasproti prišlo.

Nemčija je čestitala kralju Milanu, da je tako naglo in odločno zatrl upor, in mu ob enem namignila, da se nadja, da bode sedaj namesto strogosti milosrčnost nastopila pravično mesto. Tega mnenja je, kakor poročajo častniki, tudi Avstrija. — Če li ni čestitanje malo prehitro, ker upor še ni zadušen.

Španjski kralj je zaukazal, da naj se nemški prestolonaslednik v Madridu s cesarsko častjo sprejme. (Enako so v Berlinu tudi našega cesarjeviča sprejeli ob priliki njegovega poslednjega bivanja ondi.) Kdaj da nemški princ odpotuje, ni še določeno. Popotoval bo z velikim spremstvom, v katerem bo tudi general Blumenthal, ki je bil navzoč pri Alfonzovi poroki v imenu berlinskega dvora in ga ima kralj Alfons jako rad. Nemški poslanec v Madridu je bil sedaj na odpočitju in se je tudi že v Madrid povrnil, da bo princa sprejel. Spremili bodo princa vojni parniki „Princ Adalbert“, „Sofie“ in avisoladija „Loreley“.

S Francoskega. Naučni minister je postal poslanec Fallières. Rojen je l. 1841 v Nerac-u v okraji Lot-et-Garonne, tam je bil odvetnik in župan. L. 1876 je bil voljen v zbornico, pri ministerstvu Duclerc-ovem, dne 7. avgusta 1882 je bil Fallières minister notranjih poslov. — Namesto umrlega nadškofa in kardinala Bonnechose je imenovan za nadškofa v Rouen-u msgr. Thomas, sedaj škof v Rochelle.

Stvar, o kateri so vse republikanske stranke na Francoskem enih misli, je ta: „sovráštvó do cerkve“. Nespravédljivi (intransigenti) se prav za prav le preveč odkritosrčni republikanci, ker hočejo na jeden pot vse imeti in ne marajo za to, kar bi sedaj lahko dosegli. Volilec, pravi Pavel Bert, znan radikalec, se ne brigajo za take malenkosti, kdor je zoper cerkev in je radikalec, ta je pravi republikanec. Skrivno prepričanje jim pravi, da nimajo pred sabo pravega demokrata, ki je strastno vnet za enakost in pravico, in je vsaki čas pripravljen na boj zoper starega sovražnika revolucije“. Pavel Bert pové naravnost, kar misli, oportunisti isto hočejo, kakor intransigenti, namreč uničiti krščanstvo, a sedaj se še hlinijo. — Časopisi so veselo pozdravljali imenovanje Serrano-vo za španjskega poročnika v Parizu. Odsihmal, so rekli, bode francoska republika največ veljala v Madridu, avstro-nemška zveza je postala nemogoča. A obiskovanje nemškega cesarjeviča na Španjskem dvoru je vse iznenadilo. Sedaj se vidi, da je vsaj kralj za prijaznost z Nemčijo in Avstrijo. Kraljeva stranka bode iz tega dobivala novih moči, a iz Francoskega bodo nasproti dobivali republikanci še več podpore, kakor dosihmal. Stvari bodo zaradi tega le hitreje dozorele, in kralj Alfonzo bode prisiljen, stopiti na čelo kraljevski stranki ali pa odstopiti. Vsa prijaznost demokratov je le hinavščina in zvijača, njih konečni namen je republika.

Preko mesta Aden na Rudečem morji se poroča iz **Sudana**, da je Mahdi (krivi prerok) egiptovsko armado zmagal pri Vaytskar,

mrtvih je bilo 350. (Ako je to poročilo resnično, je bila pa novica o pobitju Mahdijevem zlagana.) Iz Kahire pa se poroča, da je general Hikus obkoljen in Suakim ob Rudečem morji, kjer se izkreuje egiptovska vojna, prišedša v Sudan, v nevarnosti.

Izvirni dopisi.

Na Dovjem, 14. novembra. Gorenjci smo bili dozdej z duhovniki še dovolj preskrbljeni; ali letos smo jeli tudi mi skušati pomanjkanje duhovnov; posebno po dolini se je zadnji čas zelo spraznilo, odkar so na Dovjem vpokojeni župnik g. Anton Furmacher umrli in odkar na Jesenicah ni več kaplana. Ne rečem, da bi ostali duhovni potrebam svojih farmanov ne mogli nikakor zadostovati, (saj so po Dolenjskem še večje fare z enim samim duhovnom): ali zavoljo Božje službe je žalostno in težavno, ko morajo zdaj nekteri cele mesece brez svete maše biti. Če bi že na Dovjem za nič družega duhovna ne potrebovali, potrebujemo ga ob nedeljah in praznikih zavoljo duhovnega opravila. Kam pač hočejo tukajšnji ljudje k maši hoditi, posebno pozimi, ko je v Kranjsko gor tri, na Jesenice pa dve uri daleč, in še tam le eden duhoven? — Slišal sem sicer dolenjske duhovne govoriti, da nas je na Gorenjskem še zmiraj preveč duhovnov; ali jaz prosim, naj pomislijo, da Gorenjci za svoje duhovne veliko storé in da ima tukaj duhoven vsak dan gotov namen za sv. mašo, med tem, ko na Dolenjskem včasih celi mesec nič ne dobi. — Zatoraj prosim in vabim kakšnega gospoda penzionista ali deficiente, če bi hotel k nam na Dovje priti, in če bi tudi družega nič ne mogel, da bi le ob nedeljah in praznikih eno duhovno opravilo imel, prav zelo bi nam vstregel in veliko dobroto bi nam storil; zraven bi pa tudi sam dobro stal, ker so tukajšnji ljudje pripravljani mu precej, v denarjih in pridelkih dajati.*)

Če ne bo kmalo kaj več duhovnov, bi bilo dobro, ko bi se kakšni redovniki na Gorenjskem kje naselili, da bi včasih o posebnih prilikah pomagali. Gorenjci in posebno Dolinci veliko storé za dobre namene; za samostane in misijone. Vsako leto pridejo v našo dolino pobirat: en frančiškan iz Gemone na Laškem, en usmiljen brat iz Št. Vida na Koroškem, usmiljene sestre Božje ljubezni iz Dunaja ali sv. krvi iz Bosne in drugi — in vsi se pohvalijo, da so dobro opravili (ko bi ne, bi jih tudi tako pogosto ne bilo k nam). Koliko raje in koliko več bi potem dajali, ko bi v bližini kje kak samostan imeli, od kterege bi včasih kakšno duhovno pomoč dobivali. Ta stvar je vsega pomisleka vredna in če so se na Dolenjskem v dolski fari trapisti naselili, kakor je „Slovenec“ zadnjič poročal, zakaj bi se na Gorenjskem ne mogli kakšni č. oo. Frančiškani ali Kapucini naseliti? Gorenjec je zdaj še, vsaj po večem, zelo pobožen, za cerkev in Božjo službo zelo vnet; ako pa zavoljo pomanjkanja duhovnov ne bo mogel svojim dušnim potrebam zadostovati, bo tudi omrznil in otrpnil!

Kot znamenitost v zadnjem času je smrt najstarejšega moža iz naše fare, Jožefa Knafliča, po domače Stopčarja iz Mojstrane, ki je v 89. letu svoje starosti 18. oktobra umrl, od katerih je blizo 63 v zakonu preživel. Videl je ranjki v četrti rod in je zapustil še živih 10 otrok, 22 vnukov in 5 prevnikov.

Tudi ste se zadnji čas pripetili dve nagli

* Natančni pogoji se zvedó ustmeno ali pismeno pri tukajšnjem gosp. župniku.

smrti. Zadnji četrtek 8. t. m. je v Mojstrani umrla 74letna žena svoji hčeri v rokah, ko je še dopoldne po hiši hodila in svoji bolni sestri stregla. Sestra, ki je bila že trikrat v kratkem za smrt prevedena, je pri življenju ostala; ta pa je neprevidena šla v večnost.

14. t. m. pa smo pokopali 27letnega mladčca, ki se je v ponedeljek zjutraj med potjo, ko je šel na delo h kopi, nanagloma skup sesedel in v nekterih minutah kar tam na mestu umrl. Ko sta delavca na bližnji žagi vpitje zaslišala in tudi videla, kako je na tla padel, hitro priskočita na pomoč. Ali ko ga kviško vzdigneta, mu eurek krvi bruhne iz ust in po njem je bilo! Ranjki je bil v soboto večer še zraven, ko smo njegovo za smrt bolno sestro prevedeli, in se je milo od nje poslovil.

Pač ni mislil, da ji pojde naprej v večnost. — Oboja smrt pa nam zopet kliče Zveličarjeve besede v spomin: Čujte, ker ne veste ne dneva ne ure!

Sv. Martin nam je prinesel sneg in tudi občudljiv mráz. V ponedeljek smo imeli 3° R.

Domače novice.

(*Slavnostno besedo*) napravi čitalnica ljubljanska v 25. dan t. m. na čast in spomin svojemu osnovitelju, častnemu članu in skozi 20 let predsedniku, vsem rodoljubom nepozabljivemu dr. Janezu Bleiweis-u vitezu Trsteniškemu. Spored slavnosti, katera bode ob enem 75letnica, oznanimo prihodnjič.

(*O glediščni slavnosti česki v Pragi.*) Slavnostni komité v Pragi je telegrafično naznanil, naj se tisti, ki se iz Ljubljane ali Kranjskega sploh hočejo vdeležiti slavnosti, telegrafično oglasijo na „Česki klub v Pragi, Ferdinandove ulice“. — Deputacije iz Ljubljane odrinejo jutri po železnici. Odpošljejo jih „Matica“, „Dramatično društvo“, „Sokol“, „Narodni dom“ in menda še ljubljansko mesto.

(*Juda krstili*), in to odrašenega, so danes v šent-peterski cerkvi. Kdo in kaj je, še ne vemo.

(*Zarad prekupovanja*) po branjevcih je slišati povsod silno pritožeb. Posebno poljske, sadne in vrtné pridelke hlastno pokupujejo tako, da jih človek od kmeta ali kmetice, ki jih prinesó, še kupiti ne more, kajti komaj se prikaže koš, jerbas ali eajna s kmetov, je že branjevski nos zraven in potem moraš od tega kupiti blago vsaj še enkrat tako drago, kakor je on branjevcu ali branjevki prodal. Letos je n. pr. bilo veliko sadja, pa kako drago je! Od kmeta ga ne dobiš, če ti ga ni v dar prinesel, ker ga že ob šrangah čakajo prekupovalci in potem opeharijo njega, ker bi lahko dražje prodal, pa tudi kupovalce, ki bi lahko ceneje kupili. — Naj si to zadevo, ki skli vzlasti revnejše ali z otroci oblagodarjeno prebivalstvo, nekoliko premisli mestni magistrat ali pa vsaj kak mestni odbornik!

(*O novi železnici na Kranjskem*) vé povedati „Slov. Narod“. On pravi, da misli vlada državnemu zboru predlagati, da bi se izpeljala železnica od postaje Vidma (na hrvaški progí) do Novomesta (Rudolfovega). — Mi družega ne moremo reči, da je, če se na to resno misli, jako nesrečna misel. Najprej prašamo: Komu bi vstregla ta železnica, če se to vresniči? Kostanjevici, Št. Jerneju in nekterim poleg železnice ležiščim vasicam. Izvaževati ima ta okolica silno malo, ker je sploh revna; potem je okraj tudi veliko pretesen, da bi moglo kaj izdati;

tovarn, premoga — sploh rudokopov ni, tedaj kako se more splačevati taka železnica? Da bila bi železnica iz strateških vzrokov potrebna, tudi ne vidimo. Drugo vprašanje pa so stroški. Bodo li ti tudi tako mali, kakor se kaže dobiček majhen? Dvomimo. Kraji so nam znani, ki pa niso skozi in skozi tako ravni, kakor iz Vidma do Kostanjevice in do Št. Jerneja. Res, da tudi od Št. Jerneja naprej niso griči in zapreke neodstranljive, ali stalo bi pa gradnje železnice mnogo. Res je tudi, da se železnica tega lahko izogne, če se izpelja čez Otočice ali kje tam okoli za Krko, stroški pa zaradi drugih opovir ne bodo manjši. Potem bo treba misliti na reke in potrebne mostove. Most čez Savo že tako mora biti, ali pa postaja na desnem bregu. Most je pred malo leti bil napravljen in se menda še plačuje, ki pa za železnico ni bil omerjen. Zdaj naj se pa izračunijo sitnosti in stroški, naj bode že kolodvor na desnem bregu ali pa naj se most kakih 5 minut nižje od sedanjega čez Savo dela. Sava pri Krškem ni več rečica, ampak mogočna reka in povodnji se tudi ne smejo iz računa izpustiti. Drugi most bi mogel biti pri Kostanjevici ali kje više; prav lahko mogoče, da še pri Otočicah ali kje drugej v bližini, saj pa enega mosta čez Krko se ne bode dalo izogniti, večkratnih povodenj na spomlad ali jesen že spet ne gre iz pošteva izpuščati. Z besedo: S stroški te proge bila bi znabiti več polovica že dolgo name-ravane, res potrebne železnice iz Ljubljane skozi Zatično-Trebnje v Novomesto dodelana. Toraj pomagano je s to železnico le malokterim; dohodki ne bodo znabiti nikoli dosegali sprot-nih stroškov; naloženi kapital primeroma precej velik, kdo naj gradi tako progo: Zasebni pod-vzetniki ali država? Toraj mislimo, da bode prav, ko bi naši državni poslanci v slučajih, da zgradba te proge se res predlaga, se temu podvzetju vstavili, opozorjali na potrebo želez-nice iz Ljubljane na Trebnje - Novomesto, ker kaže vendar ves drugi dobiček, pa tudi potreba vsa drugačna in zadnjič jo strateški vzroki skoraj malo da ne strogo tirjajo.

(Razpisi učiteljskih služb.) Na jednoraz-redni ljudski šoli v Št. Gotthardu izpraznjena je učiteljska služba s slovenskim učnim jezikom in z letno plačo 450 gold., kakor tudi s prostim stanovanjem v šolskem poslopji. Prošnje za to službo oddajajo se pri podpisnem c. kr. okraj-nem šolskem svetu do 15. decembra t. l. C. kr. okrajni šolski svet v Kameniku v dan 9. no-vembra 1883. l. — Na jednorazredni ljudski šoli v Krašnji s slovenskim učnim jezikom razpisuje se učiteljska služba z letno plačo 450 gold. in s prostim stanovanjem v šolskem po-slopji, v definitivno podeljenje do 15. decembra t. l. Prošnje za to službo vlagajo naj se pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu. C. kr. okrajni šolski svet v Kameniku v dan 9. novembra 1883. l.

Razne reči.

— Prečast. gosp. misijonar Jože Buh, je s svojim spremstvom po desetdnevni viharni vožnji po morji srečno v New-York dospel 27. oktobra, 29. oktobra pa je odrinil s svojimi proti Minnesotti.

— Iskan človek. Kamniška sodnija išče nekega cigana z imenom Alojzij Majer, ob-dolženega umora. Star je okoli 25 let, srednje velikosti, ima kratko polno brado in se vlačil z neko 30 let staro žensko z imenom Marijo Breščak. Navadno ima pri sebi orožje. Kdor ga zasači, naj ga izroči sodniji v Kamniku.

— Stolni dekan v Trstu, prečast. gosp. Janez Sinčič, je v noči na 13. t. m. umrl ter bil danes pokopan.

— Profesor A. Nagele je slovanski slovnica postal. Čujte, čujte! Da, le čujte: Profesor Nagele je poslal dopis v „N. fr. Presse“, v katerem trdi, da so štajarski Slovenci narod brez narodnosti, ker govoré jezik, ki ni noben jezik, ki je pa vendar le nemščini mnogo bližje kakor pa novoslovenščini, kajti samostavniki in glagoli imajo ondi vseskozi nemške korenine in se čestokrat popolnoma enako z nemškimi glasé, le da imajo slovenske končnice itd. Ko-likor mi naš jezik poznamo, lahko uganemo, kje si je učeni (?) profesor za svoje bedasto zadrževanje stvarine nabral. In kaj mislite, kje? Znabiti res pri štajarskem vinorejcu, poljedelcu ali pa živinorejcu? O kaj še! Šel je, po njegovem brezumnem dopisu soditi, v kako rokodelnico k mizarjem, ključarjem ali pa strugarjem in tam je slišal: Daj mi moj „lajsten“, moj „ho-bel“ je skrhan, tvoj „razirzaig“ ni za nič itd. in zdaj je modrijan (?) svoje bedarije v židov-skem listu začel prodajati za golo resnico. Mi učenemu prijatelju (!) Slovencev ne moremo drugega reči, kakor: Si tacuisses . . . ! Da, g. profesor, poznali smo se že; a da ste toliko strasten nevednež, kakoršnega se s tem kažete, nas je vendar malo osupnilo. Pač tudi mi vemo, da ima naš jezik mnogo peg, a vemo tudi, od kod pridejo te pege in kdo je plevel med dobro seme sejal. To ste storili in delali ravno Vi nemčurji več kakor tisoč let. Pa nič ne dé — kjer je plevel, se tudi plevice naj-dejo. Najhujšega osata je njiva že očiščena, kar manjka, se bode še zgodilo. Le naše ljud-stvo, zlasti naše trgovce in rokodelce opomi-njamo, naj bi kaj več čitali časnike in druge novejšje knjige ter tako plevice podpirali — kmalo bode vse drugače v kljub vsem našim strastnim nasprotnikom.

— V Arlberškem prerovu je bila 13. novembra stena med obema rovoma le še 170 cm. debela. Streljanje na zahodni strani je uže odkrutilo navrtane skale na vzhodni strani, ljudje iz obeh strani med sabo občujejo, vse je veselo.

— V Kraljevem Gradcu je umrl 11. t. m. dr. Janez N. Starek, časten kanonik, profes-or bogoslovja in česki pisatelj v 88. letu svoje starosti. Več ko 50 let je podučeval v seminščici v Kraljevem Gradcu, malo je tedaj duhovnov v ti škofiji, ki bi ne bili njegovi učenci.

— Sneg je padel po Tiroljih in po Zgor-njem Avstrijskem, tudi pri nas se nam kažejo gore z belo odejo.

— Nesreča v premogovem rudniku na Angleškem v Maorfieldu je bila velikanska. 111 rudokopov je šlo 7. t. m. v rudnik, in od teh je mrtvih 63. Le z veliko težavo so prišli do zasutih, in kar jih je živih ostalo, so bili popolnoma zdelani in opešani.

— Javna varnost na Laškem. Roparji so vjeli v Siciliji bogatega sicilijanskega vojvoda Calvino, ko se je 3. t. m. zvečer peljal od svoje vile v mesto. 12 roparjev je zastavilo pot in ga odpeljalo. Dva sta voznika zvezala in vso noč čuvala, da bi ne bil tega prav čas naznanil v Trepani. A poslali so ljudi iskat vojvoda, in ti so povedali, da se je vojvoda uže davno odpeljal in bi mogel biti v mestu. Na vse strani so razposlali ljudi iskat ga, a zaman. Le voznika so zjutraj dobili.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 15. nov. „Wiener Zeitung“ priobči danes cesarjevo pismo ministru Taaffeju, s katerim je državni zbor skli-can na 4. dan decembra.

Beligrad, 14. nov. Upornike, kateri so se polastili mest Knjaževaca in Aleksinea, je vladna vojna prepodila, V teh mestih je zopet napravljen navadni red.

Bukarešt, 14. nov. Srbski načelnik radikalecev, inženir Nikola Pasić, je že

nekaj dni v Rumuniji. Pobegnil je v Szegedin, odondod v Temešvar in od tam v Rumunijo. Srbska vlad ga išče po pismu.

Umrli so:

12. nov. Urša Eržen, komatarjeva vdova, 87 let, Florijanske ulice št. 43, marasmus.

13. nov. Antonija Schann, magistratnega sluge vdova, 72 let, Franc-Jozefa cesta št. 5, otrpjenje pljuč.

V bolnišnici:

12. nov. France Verbič, dinar, 51 let, oslabljenje moči.

V vojaški bolnišnici:

11. nov. Peter Drešar, pešec, 23 let, vročinska bolezen.

Tujci.

13. novembra.

Pri **Maliči**: Lautner, Schütz, Müller, Pretzer, Steiner in Jahn, kupei, z Dunaja. — Šuša in Oehs, kupeca, iz Prage. — Adolf pl. Halin z družino, iz Gorice. — Teppan, gostilničar, iz Trbiža. — Mullei, z Vrhnika.

Pri **Stonu**: Božidar Wokrat, gozd. geometer, iz Schneeberga. — Fr. Boncelj, župnik, iz Dražgoš. — Josip Boncelj, kupec, iz Železnikov. — Evgen Janežič, kupec, iz Siska.

Eksekutivne dražbe.

21. novembra. 3. e. dzb. pos. Neža Marovt iz Ljubljane, zemljišče v Vižmarjih Ljubljana. — 1. e. dzb. pos. Zupan Anton iz Preženske njive, 1629 gold. 80 kr. Litija. — 1. e. dzb. pos. Janez Bojanec iz Spodnje Težke vode, 60 gold. Rudolfovo. — 1. e. dzb. pos. France Florijančič iz Ločne, 600 gold. Rudolfovo. — 1. e. dzb. pos. Martin Nemančič iz Bojanske njive, 2560 gold. Metlika. — 1. e. dzb. pos. Marija Ruic iz Meniške vasi, 970 in 2144 gold. — 1. e. dzb. pos. Jožef Tomše iz Mrzle vasi in Jože Bogolin iz Mrtvice, Kostanjevica. — 1. e. dzb. pos. Matija Ipavec iz Most, 1545 gl. Kamnik.

Dunajska borza.

14. novembra.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 70	kr.
Sreberna " " "	79 " 40	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98 " 55	"
Papirna renta, davka prosta	93 " 20	"
Ogerska zlata renta 6%	120 " 25	"
" " " 4%	86 " 50	"
" " " papirna renta 5%	85 " 05	"
Kreditne akcije	160 gl. 274	" 90
Akije anglo-avstr. banke	120 gl. 104	" 25
" avstr.-ogerske banke	840	" "
" Länderbanke	107	" 10
" avst.-oger. Lloyda v Trstu	630	" "
" državne železnice	309	" 25
" Tramway-društva velj. 170 gl.	214	" 20
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119	" 50
4% " " " 1860	500 " 132	" "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 170	" 50
" " " " 1864	50 " 170	" "
Kreditne srečke	100 " 172	" "
Ljubljanske srečke	20 " 23	" "
Rudolfove srečke	10 " 19	" 25
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102 " 80	" "
" " Ferdinandove sev.	104 " 75	" "
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104	" "
London	120	" 85
Srebro	"	" "
Ces. cekini	5	" 73
Francoški napoleond.	9	" 61
Nemške marke	59	" 25

Naznanilo.

Usojam si naznanjati p. n. občinstvu, da sem odprl danes, 3. novembra, v svoji hiši

v Kranji na velikem trgu št. 3

gostilno.

Potrudil se bodem gostom z dobro jedjo in pijačo postreči.

V Kranji, 3. novembra 1883.

(3)

Peter Mayr jun.